

Efter straffelovens § 72 afgør retten ved kendelse bl.a., hvornår en dom til forvaring skal ændres eller endeligt ophæves, dvs. hvornår den dømte skal prøvedskrives eller endeligt løslades.

Både den dømte, dennes bistandsværge, anstaltsledelsen og anklagemyndigheden kan anmode retten om at ændre eller ophæve en forvaringsdom. Tages en anmodning fra bistandsværgeren eller den dømte ikke til følge, kan en ny anmodning fra de pågældende ikke fremsættes, før der er forløbet et halvt år fra kendelsens afsigelse.

Anklagemyndigheden vil føre kontrol med varigheden af idømte tidsbestemte foranstaltninger, herunder domme til forvaring. Vedkommende anstalt vil i den forbindelse med jævne mellemrum afgive en udtalelse om, hvorvidt foranstaltningen bør oprettholdes, ændres eller ophæves. Den indsatte bliver orienteret om den udtalelse, anstalten afgiver.

Der er således løbende kontrol med, at tidsbestemte foranstaltninger ikke udstrækkes i længere tid end nødvendigt, ligesom den dømte har mulighed for at forlange spørgsmålet om ophævelse eller ændring forelagt for retten.

3.3. Nuværende afsoningsforhold og behandlingsmuligheder

3.3.1. Tidsbestemt fængselsstraf

Antallet af personer, der er dømt for seksualforbrydelser, i kriminalforsorgens institutioner skønnes til enhver tid at ligge omkring 100, hvoraf 10-20 er idømt forvaring. Ca. halvdelen af disse 100 personer – herunder næsten alle de forvaringsdømte – afsoner deres straf i Anstalten ved Herstedvester, hvor de kan modtage behandling, jf. herom nedenfor pkt. 3.3.2.

De øvrige personer er enten ikke skønnet at have behov for eller være motiveret for behandling, eller deres kriminalitet er af mindre alvorlig karakter, således at de efter de gældende administrative forskrifter afsoner deres straf i åbent fængsel. Ved de seneste opgørelser har der været mellem 30 og 50 personer, der er dømt for seksualforbrydelser, i kriminalforsorgens åbne anstalter. Herudover afsoner et mindre antal personer deres straf i de lukkede fængsler eller arresthusene. En del af disse er anbragt her for at få beskyttelse, da denne gruppe af indsatte på grund af karakteren af deres kriminalitet ofte udsættes for vold, trusler eller chikane fra medindsatte.

De personer, der er indsat i åbne fængsler, afsoner domme på mellem tre måneder og tre år, enkelte op til fire år. Der findes i dag stort set ikke specifikke behandlingstilbud til denne gruppe indsatte.

3.3.2. Forvaring (Anstalten ved Herstedvester)

Mænd, der er idømt forvaring, anbringes i Anstalten ved Herstedvester eller eventuelt i lukket fængsel, jf. § 5 i cirkulære nr. 122 af 29. august 1983 om anbringelse af personer, der er idømt frihedsstraf eller forvaring, og om overførsel af indsatte mellem kriminalforsorgens institutioner. Afgørelsen om anbringelsessted for kvinder, der er idømt forvaring, træffes efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, jf. cirkulærets § 7, stk. 4. I praksis er alle forvaringsdømte mænd, og næsten alle er anbragt i Anstalten ved Herstedvester.

I Anstalten i Herstedvester anbringes i øvrigt personer idømt almindelig tidsbestemt fængselsstraf, hvis de pågældende skønnes at have særligt behov for psykiatrisk behandling, jf. cirkulærets § 4, stk. 3.

Siden 1935 har Anstalten ved Herstedvester haft tradition for behandling af personer, der har begået seksualforbrydelser. Oprindeligt bestod behandlingen bl.a. i kirurgisk kastration selv i mindre alvorlige tilfælde, men fra 1960'erne blev behandlingen ændret til en medicinsk, kønsdriftsdæmpende behandling (»medicinsk kastration«), som havde mindre alvorlige konsekvenser for de indsatte. Da det viste sig, at behandlingen på længere sigt ikke havde den ønskede virkning, lykkedes det imidlertid i løbet af 1980'erne i samarbejde med Rigshospitalet at finde frem til en ændret medicinsk behandling suppleret med støttende samtaler.

Behandlingen i Anstalten ved Herstedvester af personer, der har begået seksualforbrydelser, består i dag af individuel samtalerapi, eventuelt suppleret med medicinsk, kønsdriftsdæmpende behandling eller medicinsk behandling af psykiske lidelser.

Samtalerapien tilrettelægges individuelt efter den enkelte indsatte. Den varierer meget i intensitet og hyppighed og kan bestå i traditionel psykoterapi, hvor den indsatte har en indre konflikt, der kan løses ved bearbejdning, eller i støttende psykoterapi, hvor den indsatte har en udviklingsforstyrrelse, der er forårsaget af en defekt, som den indsatte først skal erkende og siden hjælpes til at forholde sig til. I de alvorligste tilfælde medfører en sådan defekt, at den indsatte ikke kan begå sig på fri fod uden, at den pågældende er i vedvarende kønsdriftsdæmpende behandling (»medicinsk kastration«).

Behandlingen er i overensstemmelse med almindelige lægeetiske regler frivillig, ligesom de indsatte har krav på løbende information om behandlingen, herunder om en eventuel risiko for bivirkninger. Behandlingen er således frivillig, men det forekommer, at indsatte bliver orienteret om, at prøvedskriving fra forvaring eller prøveløsladelse fra en tidsbestemt straf af anstalten anses for utilrådelig, hvis den på-